

даден празник при циганите се отличава съществено от това на околното българско и турско население, изповядващо съответно православно християнство и ислям. Ромските празници си имат *своя*, специфична окраска, подчинена на *тяхната* си религиозност, която не винаги е тясно свързана с официалното каноническо тълкуване на един или друг празник. Така например циганите християни отбелязват календарните си празници по т.нар. стар стил на православния християнски календар, променен в България през 1968 г. Тогава празниците с постоянна дата в официалния църковен календар бяха изтеглени с 13 дни по-напред. Българските цигани, обаче, продължават да отбелязват тези празници по старому, което им дава самочувствие, че това са *техни собствени цигански празници*, които ги различават от живеещите наоколо християни.

Трябва да се отбележи също така, че не малка част от циганите мюсюлмани от района, при които процесите на турцизация са много напреднали, смятат, че отбелязват по-стриктно и по-правилно каноническите ислямски празници от живеещото наоколо турско население. Тази само тяхна си представа им дава фалшивото самочувствие да се самоопределят за *повече турци* от останалото турско население в района. Това съвсем естествено се посреща с обяснима насмешка, стигаща нередко до презрение, от страна на околното ислямско население. Много често за себе си турските цигани казват: *За наш'те е силно да се каже, че са роми. Ний сме турци, щото всичко при нас е мюсюлманско – и вярата ни, и обичаите ни, и езика ни. Е, езика не го говорим много правилно, ама те и самите турци не си знаят езика.*

Като цяло ромските обичаи на циганите християни и мюсюлмани, както и съпътстващите ги обреди и практики, са подчинени на силната вяра у това население в свръхестественото – магически сили, духове и вещици, на пословичната им склонност към гадателство и магии, свързани са с действия, изразяващи преклонението и страхопочитанието им към тях.

НОВА ГОДИНА, ВАСИЛДЕН, БАНГО ВАСИЛ (14 януари)

Циганите християни от района празнуват Нова година, наречена още Василден и по-рядко Банго Василе, на 13 срещу 14 януари. *Новата година при нас тугас идва, на 14-ти, тугас е циганската Нова година, Василден. Празнуваме и на 1 януари, ама не тъй бугату. Особено който има именак, ептян голяма работа става. Музика, ядене, пиене, камери, два дена няма спане.*